

Apulaisprofessori Mikko Vastaranta
Metsäbiotalouden digitalisaatio ja tietojohdaminen
Metsätieteiden osasto, Itä-Suomen yliopisto

Tiivistelmä

Mitä on tulevaisuuden metsätieto ja mitä se mahdollistaa?

Tietojohdamisessa keskeinen ilmiö on tiedon jalostaminen eli esimerkiksi kuinka yksittäisestä puun mittauksesta lopulta muodostuu viisas yhteiskunnallinen päätös. Tiedon jalostamisilmiöön liittyy keskeisesti kysymys, kuinka tietoa hyödynnetään ihmisten elämässä, organisaatioissa tai yhteiskunnissa. Laajemmin tarkasteltuna oma tutkimukseni ilmiökenttä kietoutuu ihmisten, koneiden ja luonnon välisten vuorovaikutussuhteiden ymmärtämiseen. Pyrin myös luomaan uutta tietoa, joka voisi auttaa meitä ratkaisemaan globaaleja ongelmia, kuten liiallista kulutusta ja inhimillisten voimavarojen tuhlausta. Inhimillisten voimavarojen tuhlauksella tarkoitan esimerkiksi sitä, että ihmiset tekevät edelleen mekaanisia töitä, jotka olisi parempi siirtää koneille ja toisaalta nykyaikainen tietotyöympäristö on niin pirstaleinen, että se kuormittaa tietotyöntekijöitä ja aiheuttaa terveysongelmia. Minulle metsäbiotalous on mitä mielenkiintoisin ilmentymä ilmiökentästä. Metsätieto, kuinka sitä hyödynnetään ja ymmärrys tämän tiedon olemuksesta on tutkimukseni ytimessä. Metsäbiotalouden toimintaympäristössä keskustellaan kestävydestä ja kestävyden eri ulottuvuuksista kun taas yhteiskunnassa keskustellaan laajemmin osajien puutteesta ja tietotyön kuormittavuudesta. Tarkastelen nyt hieman, miten metsätieto ja metsätiedon ympärillä oleva tietotyö voi muuttua. Tavoittelen lähestymistavallani parempaa käsitystä siitä, mitä metsätieto konkreettisesti voisi olla tulevaisuudessa ja erityisesti miten se vaikuttaa ihmisiin.

- 1) **Vapaa-aika lisääntyy metsätiedon ympärillä** työskentelevillä eli työn absoluuttinen määrä vähenee. Siirtyminen kaukokartoituksen käyttämiseen on vähentänyt työn määrää metsätiedon keruussa, kun taas automaatio ja robotiikka vähentävät työn määrää metsänhoidossa, puunkorjuussa, mutta myös tietotyössä. Tämän kehityksen voi saada käännettyä lisääntyneeksi vapaa-ajaksi työttömyyden sijasta. Jotta ihmiset säilyttävät merkityksellisyyden kokemuksen, niin työn käsitettä voisi tarkastella uudestaan, kuten myös suhdetta työhön.
- 2) **Metsätiedon tulevaisuus on arvovalinta.** Ihminen on suuntautuva olio. Me voimme vaikuttaa siihen, miten koemme nykyhetken, mutta ennen kaikkea me pystymme valinnoillamme vaikuttamaan tulevaisuuteen. Metsätiedon tulevaisuus voi olla kulttuurillisen evoluution tulos tai vain teknologisen kehityksen satunnainen sivutuote. Me voimme vaikuttaa valinnoillamme siihen, miten toimimme vuorovaikutuksessa toistemme kanssa metsätiedon ympärillä tulevaisuudessa.
- 3) **Metsätiedon pitää "tuntua".** Metsätiedon merkityksellisyys ja kokemuksellisuus voivat saada aikaan muutoksia ihmisten toiminnassa. Jos metsätieto ei kosketa meitä, niin se ei vaikuta arvohimme eikä toimintaamme. Me kaikki koemme tiedon aina eri tavoin. Tulevaisuudessa voimme vastata tähän yksilöllisyyteen ja tarjota siten merkityksellisempää ja kokemuksellisempää metsätietoa. Tiedonlukutaidot korostuvat, kun tiedon esitystavat monipuolistuvat.

Tulevaisuuden metsätieto on mielestäni ensisijaisesti arvovalinta. Metsätietoon kietoutuva teknologia mahdollistaa vapaa-ajan lisääntymisen, mutta teknologisella kehityksellä voi olla myös negatiivisia seurauksia, kuten työttömyyttä ja tietotyön sirpaleisuutta. Metsätieto voi olla myös merkityksellistä ja kokemuksellista kaikille tiedon käyttäjille ja sen parissa työskenteleville.